

PCHNAĆ (15) *vb pf*

inf pchnąć (3). $\diamond$ *fut* 3 sg pchnie (2). $\diamond$ *praet* 3 sg m pchnął (7). *f* pchnęła (2). *n* pchnęło (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVII – XVIII w.

1. *Silnym ruchem od siebie podzielać na kogoś, zwykle aby zmusić go do wykonania ruchu [kogo (12), co (żywotne) (1)] (13) : (nagł) Kryftus kazał pchnąć ktorego gdj fię oczagayą (-) Poſle gdyż fię oczigayą [...] Porwi ktorego za Rekaw RejKup bb4.*

Zwrot: »pchnąć nogą« = kopnąć (1): A gdy go [Sardanapala przedącego kądziel] w tym iego Hetman Arbáces záftał/ pchnął go nogą BielKron 10v.

»pchnąć sobą« (1): wfiadzfy ná koń/ á thrzymáiąc go bárzo ná wodzy/ bodł gi żeby fzedł/ á koń fnim wfpák/ áz ku domowi iednemu przyfzło: á then dopiero zápárwfy nogą o węgieł/ á niechcząc iákoś wodzę puściwfy/ pchnął koniá fobą/ iz z mieifcá poftępić mufiał GórnDworz P3.

a. *Trącając doprowadzić do upadku (7) : HistAl A7v; á drugi záfkoczywfy onego pchnye/ áz wznák przepadł. GliczKsiqż H8.*

pchnąć na co (2): ZapMaz III T 1/156v; Bába [...] pchnęła ná vlicę Lotrá/ bo fię wychylił [z okna] wietfzą połowicę. KlonWor 43.

Zwrot: »pchnąć nogą« = kopnąć (2): Anyoł vpátrzywfy gdzie nawietfza głębia/ tákże ono dziecię pchnął nogą/ ták iz fpádło y vtonęło RejZwierc 175, 175.

Przen (1) :

Zwrot: »na dół pchnąć« (1): [szczęście] Wyniówfy mię wyfoko ná dół mię z igrzyfkiem Pchnęło ZawJeft 38.

b. *Sprawić, aby ktoś nie przebywał w pobliżu, odepchnąć; zawsze w zwrocie: »pchnąć od siebie« (3) : Tullius zápaliwfy fie w gniew/ chciał go [Tarkwinijusa] s ftolcá zepchnąć/ ále Tárquinius będąc młody á ktemu przypráwny/ pchnął go od fiebie BielKron 103v.*

Zwrot: »pchnąć nogą« (1): Láncá kfiężná Przemyfka wyfzła przeciw iemu profząc o láfkę [...]. Krol Koloman [...] pchnął ią nogą od fiebie BielKron 350.

Przen (1) : O mądrości [...]: Czy mię iuz do oštátká myfliłz pchnąć od fiebie? WisznTr 23.

2. *Wbić coś ostrego, ukłuć (1) : Stechen, de Api. Kłóć. Pchnąć. Pungere. Calag 463a.*

3. *Zwrot: »[na kogo] pchnąć strzałę« = wystrzelić z łuku; przen (1) : Lecz ná nie z cięciwy Pchnie ftrzałę bóg żywy. KochPs 91.*

Formacje współrdzenne cf PCHAĆ.

Cf PCHNIENIE, [PCHNION]